

Tisztelt Rektor Úr,

Tisztelt Irodavezető Ügyvéd Asszony,

Tisztelt Kollégák,

Kedves Elsőéves Hallgatók,

2026 őszén igazán izgalmas joghallgatónak lenni Magyarországon. Persze mindig is különleges volt, hiszen már Márai Sándortól tudjuk, hogy jurátusnak lenni Pesten egy külön életforma, de az idei esztendő talán még inkább érdekesnek ígérkezik, hiszen a jogalkotás, az államszervezet gyakorlatilag napi mozgásban van és olyan átalakuláson megy keresztül, ami várhatóan hosszú időre meghatározza majd azt a jogi környezetet, intézményrendszert, amelyben nekünk jogászoknak működnünk kell.

A néhány hete hivatalba lépett köztársasági elnök, Baka András beiktatási beszédében úgy fogalmazott: *„Magyarország történetének olyan időszakához érkezett, amikor az állam működéséről, az alkotmányosságról és az ország közösségéről való komoly gondolkodásra van szükség.”* Mit jelent mindez a jogi tanulmányaikat éppen megkezdő joghallgatók számára? Jelenti egyrészt azt, hogy egyenesben fogják látni és fokozatosan érteni is, értő módon figyelemmel fogják tudni kísérni azokat a közjogi változásokat, amelyek a formálódó intézményrendszer sarokkövei lesznek, közelről fogják tudni követni az ezeket övező vitákat és remélhetőleg a társadalmi részvétel útján akár alakítani is tudják azokat. Jelenti másrészt azt is, hogy hat év óta az első olyan évfolyam kezdi meg jogi tanulmányait, amelyik számára már nem a veszélyhelyzeti lesz az általános működési forma és nem csak tanulhatnak a jogszabályelőkészítés és jogalkotás hagyományos rendjéről, de tapasztalhatják, láthatják is azt.

A jogrendszer ezen aktuális mozgása nem jelenti ugyanakkor, hogy mást vagy másképpen tanulnak majd, vagy tanítanánk mi, mint eddig. Éppen ellenkezőleg.

Az egyetem hivatása az, hogy az örök és maradandó értékeket képviselje egy szüntelenül változó világban. Karl Jaspers az Egyetem eszméje művében ezt az állandóságot így ragadja meg:

„...aki egyetemre jön (...), az igazság hatalmától, a megsejtett eszmétől fölviillanyozódva már olyan alaphangulatban lépi át, legalábbis első ízben, az egyetem épületének küszöbét, mely kiemeli őt a mindennapos lét ködburkából. Kivált ahol épületek és jelek formájában jelen van a történelmi alap, ott van az a – higgadt józansága mélyén rejtőzködő – tudata, hogy valamiként szent területre lépett. Elvárja, hogy itt az igazság nyelvén szóljanak hozzá, annak az igazságnak a nyelvén, amely rátekint a görögöktől kezdve minden korból, s ma a modern tudományok nagyszerű formáiban szólítja meg.” Idézet vége

Az igazság nyelvén szólni egy jogi karon azt jelenti, hogy a jog uralma, az alapvető szabadságjogok biztosítása, az Európai Unió alapvető értékeinek tisztelete, a magánautonómia védelme eddig is és ezután is a magját és velejét képezték mindannak, amit generációknak igyekeztünk átadni vagy amit az előző generációk ránk hagytak.

„Nagy változásokhoz nemzedéknyi idők kellenek. Lehet arra számítani, hogy a húsz éven át épült alkotmányos kultúra, s különösen annak beivódása a jogi oktatásba és a jogászok gondolkodásába, rendelkezik olyan alapokkal és olyan tehetetlenségi erővel is, hogy még hosszan hatni fog.” – nyilatkozta egy korábbi köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság első elnöke Sólyom László 2013-ban visszautalva a 90-es években megvetett jogállamisági fundamentumokra hangsúlyozva az azok tartósságába vetett hitet.

Önöknek, mi itt, ezeket az alapokat szeretnénk átadni, ezeket az értékeket szeretnénk átörökíteni az elkövetkezendő években, hogy maradandó legyen és mindig megbízható iránytűként működjék.

Az idei tanév különleges a tekintetben is, hogy Karunkon évek óta először 150 állami támogatott hallgató kezdheti meg jogi tanulmányait, ötvennel több, mint a korábbi tanévekben. Nagy öröm ez számunkra, hiszen az irreálisan magas ponthatártól való elmozdulással elérhetőbbé vált ELTE-n tanulni. De ugyanilyen öröm, hogy a költségtérítékes képzési forma iránt továbbra is magas az érdeklődés és az ide jelentkezők átlagponthatára is egyértelműen bizakodásra ad okot. Természetesen mátol mindenki ugyanolyan esélyekkel indul, ugyanazon a pályán. Az eddig elért eredményeik láthatatlanok maradnak és csak az lesz meghatározó, amit inentől szereznek. Bárkiből, bármelyikükből lehet évfolyamelső, tdk titkár, világverseny döntőse. Járjanak nyitott szemmel, gondolkodjanak kritikusan és keressék a szellemileg megtartó közösségeket és bátran vegyenek részt kari programokon, mert az a Kar egész közösségének szól, az elsőéveseknek ugyanúgy, mint az Phd hallgatóknak.

Ilyen eseményekben az idei tanév sem fog szűkölködni. Október elején már a második oktatásmódszertani napot tartjuk, amelynek legfőbb és számunkra legfontosabb sajátossága, hogy az oktatók és hallgatók együttes, közös gondolkodását jelenti a jogi oktatás kihívásairól és esetleges új irányairól.

Szintén októberben folytatódik a mindenkori cenzúra ellen fellépő nemzetközi kezdeményezés hazai állomásaként a tiltott könyvek hete eseménysorozat, majd szeretnénk méltóképpen megemlékezni az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulójáról, többek között a Perjátszókör által megelevenített 56-os perek feldolgozásával. Kezdetét veszi a ELTE Law excellence lectures előadássorozat, amelynek keretében több, neves külföldi professzor fog látogatást tenni Karunkon. A legnagyobb kihívást pedig a tavaszi félévben az jelenti majd, hogy mi adhatunk otthont az Országos Tudományos Diákköri Konferenciának, ami az egyetemek legnagyobb tudományos versengése és amire nem csak szervezőként, de hallgatóink felkészítésével is aktívan készülünk.

A 2025/26-os tanév újdonsága továbbá, hogy a jogásképzés mellett egy új, interdiszciplináris angol nyelvű szakunk is indul az alapidplomával már rendelkező magyar és külföldi hallgatók számára, amivel nem titkolt célunk ötvözni a Karon rendelkezésre álló nem csak jogi, hanem politikatudományi és gazdasági tudást és még hangsúlyosabban megjelenni a nemzetközi térben.

A tudományegyetemi profil erősítésének jegyében pedig a továbbiakban is elsősorban a mesterképzéseinket kívánjuk erősíteni. Ebben a szellemben indul el idén először levelező képzési formában is kriminológus szakunk.

Végezetül pedig bízunk abban, hogy jelenleg is változó, formálódó világunkban olyan felsőoktatásban tanulhatnak és dolgozhatnak, mint amilyennek azt egy másik volt jogász köztársasági elnök, korábban oktatásért és kultúráért felelős miniszter, egyetemünk professzora Mádl Ferenc megálmodta a kilencvenes évek elején. Idézem:

„Milyen ez a felsőoktatás kicsit konkrétabban? Olyan, amely élvezi az oktatás és a kutatás szabadságát, és vállalja ennek társadalmi-etikai elvárásait, tehát a felelősséget is, hogy felismerje feladatait és azokat a lehetőségesség magas fokán megoldja. Olyan, amelynek intézményei rendelkeznek a jó működéshez szükséges autonómia szabadságával és az azt segítő-kitöltő felelősséggel, hogy a társadalom által rábízott szerepkörrel és pénzzel a köz javára jól sáfárkodnak. Olyan, amelyre nézve az állami kormányzati szerep és finanszírozás felelős szakmai testületek állásfoglalásainak közbejöttével történik Olyan felsőoktatás, amelyben a kutatás és az oktatás együtt biztosítja a megfelelő színvonalat, e tekintetben jól tudja integrálni az ország szellemi kapacitását az egyetemek és kutatóintézetek jó együttműködésével. Olyan, amely jól szolgálja a tudományos utánpótlást és biztosítja a minősítést, a tudományos fokozatok magas színvonalát. Olyan, amely a kutatáshoz és oktatáshoz rendelkezik a megfelelő szintű technikai-informatikai infrastruktúrával, könyvtárral, folyóiratokkal és e körbe tartozó különböző más feltételekkel. Olyan, amely a közvetlen személyi és intézményi

kapcsolatok sokféle formájában benn van a tudományosság nemzetközi áramában. Olyan, amely a tudományos és technológiai fejlődés a társadalmi igényekhez igazodó szakok és képzési formák megfelelő választékát és szintjét nyújtja. Olyan, amely egyes régiókban elég erős szellemi erőt jelent ahhoz, hogy abban meghatározó fejlesztési szerepet játsszon, e tekintetben is segítse az universitas eszméjének kiteljesedését.”

Ezzel az útravalóval és reménnyel kívánok mindannyiunknak sikeres tanévet! A 2026/27-es tanévet ezennel megnyitom.